

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadásán
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A köpködő hősök.

Budapesten sajtópert tárgyaltak. A vádbeszéd alatt egyik, a hallgatóság közt ülő ügyész helyeslőleg mert bicentenit. Erre szomszédja, valami Faragó nevű szerkesztő ur, arcul köpte. Az esetről jegyzőkönyvet vettek fel, a tárgyalást folytatták s az esküdtek az izgatással terhelt vádlottat felmentették.

Ez a száraz tényállás a maga egyszerűségében mélységesen felháborító.

A türelemnek bámulatos mértéke kellett ahhoz, hogy az ügyész a rajta elkövetett ripókságot szó nélkül tűrte. Hanem az is bizonyos, hogy viszont a mi egész igazságszolgáltatásunk bámulatos ügyefogyottságáról tanuskodik az eset. Az ember igazán nem tudja, mit csodáljon inkább: az ügyész hidegvérét, vagy az igazságszolgáltatás rettentően kevés érzékét a becsület iránt.

Ha a havat nem azonnal sepreted le a járdáról, vagy a cselédet csak a szolgálatbalépés után negyednapra jelented be: nyakadon az idézés, következik egy fél-napi ácsorgás a rendőrség folyosóján s végül kihágásért úgy rád olvasnak megfelelő számú napi elzárásra átváltoztatható pén büntetést, hogy csak úgy zug. De ha becsületedben gázol más, fégy ugy,

mint a budapesti ügyész: töröld le a gyalázatot, ird alá a felvett jegyzőkönyvet s menj haza nyugodtan. Oh mert egészen nyugodt lehetsz: ha az eset esküdtszék elé kerül, a vádlottat felmentik, ha pedig rendes bíróság elé állítják, a járásbíróság elítéli 10 koronára, a mit a törvényszék immár nem ingadozó, hanem állandó joggyakorlata szerint 5 koronára szállít le.

De ez természetes is. A házépítést nem bizzuk suszterre, cipőt nem rendelünk kertésznel s a diszbokréták készítésével nem bizzuk meg a senki szatócsot. Csak a bírák mesterségébe kontárkodhat bele az építész, a cipész, a kertész, meg a senki szatócs és mindenki. Ki minek nem mestere, hóhéra az annak — s a becsületet az esküdtszék végzik ki Magyarországon.

A szakbíróság is végtelenül lanyha a becsületsértésekkel szemben. Itt a budapesti eset. A bünvádi perrendtartás módot ad a bíróságnak, hogy a tárgyaló teremben elkövetett bűncselekmények fölött azonnal tárgyalást tartson és ítéletet mondjon. Ha a becsületsértés súlyosságával tisztában lévő, erélyes férfi annak a bíróságnak az elnöke, a tárgyalást azonnal felfüggeszti, egy teremszolgával odavezeteti azt a köpködő firconcot a vádlottak padjára, a soros ügyészt felszólítja, hogy

közérdekből vegye át a vád képviselőt s ugy ráolvastatja a maximális büntetést, hogy megemlegeti azt a kis köpködést. Ez igazságszolgáltatás, ez példaadás, ez elégtétel a ripók módon meggyalázott uri embernek. De egy jegyzőkönyvvel elintézni az in flagranti rajtacsipettet? Hiszen ez csak biztatás arra, a mi tényleg be is következett: az esküdtek a tárgyaló ügyben, nekibátorodva, felmentették a vádlottat, a szokott közönséges alkalmi közönség a felmentettet megéljenezte, ellenben az elnököt lehurrogta és a teremből kimenet megkergette.

Az ilyen igazságszolgáltatás növeszti meg a becsületsértegetők szavait. Így fog rájárni a rud nem a gyalázkodókra, hanem a becsületesekre. Most már kikezdték a köpködők a tárgyalóterem tisztességét és a királyi ügyészeket is; de hát milyen tisztesség maradt eddig ismeretes gyalázkodásra mindenkor kész szájuktól?

Erre sem mozdul meg a törvényhozás és az igazságszolgáltatás?

Nincs becsesebb földi kincs a becsületnél. Amelyik állam polgárainak ezt a kincsét sem képes megvédeni, az szégyelheti magát, hogy Európában, civilizált államok társaságában él. És még nálunk a becsületsértő köpködő hősök fennen nyilatkoznak, hencegnek! Tehetik, hiszen

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Hájek bácsi.

— Emlékezés Rudolf királyról —
 Elmondja: Sárány István.

Akkor régen, még nem volt a mi néhai való Nagyasszonyunk arca olyan szenvedő, nem ült ki szemében a »mélakór« megdöbbentő reflexze. Vidáman galambnevetéssel járt a földtíreken s a gödöllői hallgatag rezidenciában még főzött is. Amolyan »családi ebédet.« És a kis Mária Valéria ujjongva hirdette fünek, fának, akit a bologatató platanok alatt elől-utól talált: Ma a mama főz, a mama s talán — Uram bocsá! még meg is szopta rózsás ujjait a bekövetkező nagy gyönyörűség gondolatára...

Dehát hogy is esett csak, no? Az ember, nek, lám, nem akar megjönni a nevetetnékje mikor sirni szeretne. Mert akkor örömmámorban uszott s a boldog jövő csillogó szemű örömgyermeke kopogott sziveinken. Nászuton volt az ifju pár s Rudolf, a jövőendő magyar király, közénk sietett. Nagy-

károlyban lelkesülten, de aggódva várták. A derék Károlyiaknak büszkeség dagasztotta a szívét: örgöm-börgöm, ezt csinálja utánunk az az örökké irigy Szatmár, ha tudja. Igaz, hogy a fenséges ur Pista grófnak kukkant be egy kis vendégségre, dehát a magas megtisztelés mégis csak minket illet, mert ha nem volnánk valódi nagykárolyiak: bizonyára Pista grófnak sem volna. Nomen est omen. A szívünkben benne van a legtetsző megtiszteltetés oka is.

Igy aztán buzgón kopácsoltak a mély öblü diadalkapun, amely ott emelkedett már a városfára előtt. Faludy uram, az ősz polgármester, óraszámra einézte a serénykedést s ezer szépséghibát fedezett fel örökös szemé. És addig sem engedett, ott tapickolt könyörtelenül a hóban, amíg a vélt hibát ki nem javították. A polgármester mellett örökös Hájek bácsi is, a szappanos. Jobbra fordult, balra fordult. Elülről nézte, hátulról spektálta a kaput s hol nagy egyetértőn bologatott, hol elégedetlenül csóválta a fejét. A munkások végre is elunták a kis bakter strázsálását s rászoltak a szappanosra.

— Táguljon már innen, bátyám, hiszen nem kendre bízták az ország dolgát.

Nem bizony, mivel Hájek uram csak olyan egyszerű szappanos volt, aki még a városi tanácstermet se látta színről-színre. Egyszerű mesterember, aki elől az ujmódi kotyvasztók ide s tova végképpen elettek a száraz kenyeret is, amely hajdanta kalácsnak is beillet. És mégis: ő várta leginkább a trónörökös. Aggódva, szivszakadva. Összejárta a boltokat s megvette a legujabb arcképeit. (Hiteles voltukért az esküt is kikérte a boltostól.) Otthon aztán tanulmányozni kezdte az arcképeket: vajjon kiül-e a jóság, a szeretet a szemében, amiről mifelénk olyan sokat beszélnek? És aligha nem meg volt az eredménnyel elégedve, mert amint közeledett a megérkezés nagy napja, annál nyugtalanabb lett. Kétszer is kiszaladt naponta az állomásra megtudni a megérkezés pontos idejét. Aztán azért aggódott, hogy vajjon a vonatnak nem eshetik-e valami baja? Kisiklás? Tengely törés. Csak mikor megnyugtatták, szállt mosolygó enyhülés a szemébe.

... Aztán megjött egy februáriusi délelőttön. A kemény téli idő is engedett valamit zord haragjából erre a napra s széthuzta a ködfüggönyt a mennyboltozatjáu. Kisültött a

1000 „PANAMA” Reichard
 = kalap érkezett =
 áruházába, melyek a mai naptól kezdve kiárusítatnak.

csak egy jegyzőkönyvet irattak alá velük! Mert annyit elsajátítottunk már a civilizációból, hogy lepedőnyi jegyzőkönyveket veszünk fel. Hanem hogy egyszer már a becsületrablóknak a tisztás körmére s a szájára is rákoppintának, arra még mindig Pató Pálok vagyunk.

Igy lesz Eldorádója Magyarországon mindenféle ripókségnek. S ha türjük, hát ugyan miért ne lenne? Mindenféle szemetet ott szoktak elhelyezni, ahol eltürük.

*

A főudvarnagyi bíróság elnöke. A hivatalos lap mai számában ez a királyi kézirat jelent meg:

Magyar minisztériumom meghallgatása után wolfenauai Wolff Károlyt, a főudvarnagyi hivatal személyzetének létszámába tartozó udvari tanácsost a magyar főudvarnagyi bíróság elnökévé kinevezem.

Kelt Bécsben, 1909. évi június hó 14-ikén.

FERENC JÓZSEF, s. k.

Wekerle Sándor, s. k.

Ebben a királyi kéziratban feltűnő a . . . minisztériumom meghallgatása után . . . kifejezés. Eddig e királyi kéziratokban mindig az volt: a minisztérium előterjesztésére — s ezt a kifejezést a törvény írja elő.

A politikai válság.

Ki hitte volna kevéssel ezelőtt, hogy a függetlenségi párt, illetőleg annak egy nagy csoportja még a Lukács László-féle kísérletnek is úgy meg fog örülni, mint tényleg tapasztalható és belekapaszkodik abba, mint valami mentődeszkába, hogy a hatalom kizárólagos birtokába jusson. Ha Kossuthnak tiszteletre, méltó politikai jelleme garanciát nem nyujtana kétségbe kellene esnünk a magyar politika jövőjéről.

Eddig ugyancsak verték a mellüket a vabankosok, a közös jegybank szabadalmának még csak néhány hónapos meghosszabbításáról sem lehet szó, 1911-re meg kell lenni az önálló banknak, ezen alul szóba sem állnak senkivel és ime a homo regiusz köpenyében közelítő Lukács Lászlónak első intésére lemondanak mindenről, elfogadják még a felügyelet alá helyezést is. Csak annyiért kunyorálnak, legyen nekik megengedve, hogy előkészítsék az önálló bankot. Jól tudják, hogy a főrendiház már nem szavazza meg, még szemtesítés alá sem kerül, de ha oda is jutna valahogyan, akkor is megtagadja azt a király, — nem baj, mindegy, — porhintésnek, takarónak ez is jó.

Bizunk benne, hogy Kossuth nem fogja engedni ennyire jutni a függetlenségi pártot. Elégé árt az is a párt hírnevének, hogy már akadt egy csoport, amely a nemzeti vívmányok tekintetében alább szállott az olcsó Jánosok szintjére.

Az alkotmányos kibontakozást mindenki óhajtja, sőt minél előbb szeretné már elérni azt az egész ország, de nem szabad engedni, hogy a hatalom csalfa lidércfénye lejárassa a legerősebb nemzeti irányu pártot.

A válságról újabb pozitív hírek gyéren érkeznek, még mindig a Lukács kombináción rágódik a politikai közvélemény.

Juszhék korai bizakodása.

Lukács misszióját a függetlenségi párt egy része igen szimpatikusan fogadja. Tegnap este a függetlenségi pártban annyira biztak Lukács küldetésének sikerében, hogy már a függetlenségi minisztérium listáját is megszerkesztették. Az új kabinet ekként festene.

Miniszterelnök: Kossuth Ferencz,
Belügyminiszter: Justh Gyula,
Pénzügyminiszter: Lukács László,
Keresk. miniszter: gróf Bathyányi Tivadar,
Igazságügyminiszter: Holló Lajos,
Kultuszminiszter: gróf Apponyi Albert,

Földmívelési miniszter: gróf Teleki Arvéd,
Honv. miniszter: Hoffmann altábornagy,
Horvát miniszter: gróf Kulmer,
Felső személye körüli miniszter: gróf Zichy János.

A képviselőház elnöke Tóth János lenne. Justh Gyula környezetéből azt híresztelték, hogy ő erősen bizik abban, hogy a korona és a függetlenségi párt között megegyezés jön létre, mely hosszú időre nyugalmat biztosítana a magyar politikában.

Kossuth Ferencet még nem tudták levenni a lábáról. Kossuth még mindig régi fejtartásaihoz, Wekerlehez és Andrássyhoz huz és ezekkel együtt szeretne tovább kormányozni. Ez még az egyetlen nehézsége a Lukács-féle kombinációnak.

Lukács még mindig tárgyal.

Lukács László, a szabadelvű exminiszter, még mindig nem tartja visszautasítását véglegesnek. Tegnap a déli órákban ismét Justh Gyulánál, a képviselőház elnökénél próbálkozott, de úgy mondják, sikertelenül. Justh Gyula tegnap a késő délutáni órákban közölte elbarátaival a Lukácscsal folytatott tanácskozás eredményét, beszélt Kossuth Ferencsel is, aki határozottan utasította vissza a szabadelvű felkínálkozást. A függetlenségi pártban az a nézet dominál, hogy a kormányt a függetlenségi párt csak egyedül veheti át, így azután megteremti az általános választói jogot és előkészíti az önálló magyar jegybank felállítását, melynek végleges megalkotását az új választói reform alapján egybegyűlt parlamentre bizza.

Minisztertanács.

A hétfőn délelőtt megtartandó minisztertanács jelentékeny fordulatot fog jelenteni a válságban. A kabinet tagjai kivétel nélkül valamennyien megunták már az ügyvezetőséget s kérni fogják a királyt, hogy őket az ügyek további vezetésétől hamarosan mentse fel. A mi-

nap s a hólepel egykettőre szétrongyolódott. Az erőre kapott téli nap verőfénye oda költözött a fenséges pár arculatára s vidáman, boldogan integettek az éljenző, ünneplő közönségnek. Talán Hájek bácsit is észrevették, amint nagy ívekben lengette vasárnapi kalapját. Szóba persze nem egyeledtek vele, amely óvatosság csak dicsérendő, mert Hájek bácsi épp úgy nem tudott volna egy tiszta érthető szót kiadni, akár a polgármester, aki ott, a diadalkapu alatt, csak annyit tudott elmotyogni a betanult üdvözlétekből, hogy: fenséges, fenséges uram, fenséges asszonyom . . . Fenséges nap, fenséges nép . . . Akarom mondani . . .

De azért szép volt a beszéd nagyon, ami onnan is kitetszik, hogy maga Rudolf is meghatottan bólogatott. Aztán tovább hajtattak az akkor még régi kastélyba. Hájek bácsi lihegve szaladt a ringó kocsik után és buscsüggően állt meg, mikor a vasrácsos kapu becsukódott az orra előtt.

Busan, de szemében valami halavány remény pislá mécsével ment haza. Ki tudja, mire gondolt, mire várt, miben bizakodott?

Másnap úgy déltájt, kint állt a kapu előtt

s magyar szokás szerint megtámasztotta a »fél-tát«. Stoikus nyugalommal, pipálva mérte mint evickél az utca feneketlen sarában egy apró mokány szekér. »Könnyű volt a cserépedényes oláh alkalmatossága«, de az apró »lovak« is hitványak voltak ugyan. Nem bírtak kievickélni a kátyuból, sőt a Hájek uram kapuja előtt végképpen megfenekestek s csendes megadással iszapfürdőt vettek remegő lábaikra.

A cserépes oláh sirt, dűnyögött, pattogatta ostorát, de nem használt. A lovak konokul tapickoltak a kulimászbán és csak miltették az akarást.

Hájek uram nézte, nézte ezt a vergődést. Hires, erős embere volt a vidéknek, akinek retgették az izmait élemedett ember léttére is s csodákat meséltek emelő erejéről, a zsák buzákról, amelyeket könnyedén dobált herkulési vállaira. És ez az erős Hájek most csak nézte a »cserépes« oláh kinjét, de nem segített. Mert talán nézte, de nem látta. Úgy látszott nagy messzeségben botorkált lelkesével.

Egyszerre, az utcasarkon, három fényes hintó fordult be. Büszke, fényes szerszámu, virállóhátú paripák fényes batárral. »Pista gróf«

vitte magas vendégeit a Somoserdőre egy kis téli poézist látni.

Hanem a Hájek uram portája előtt fentakadtak, az apró szekér végképpen eltorlaszolta a szűk utcát. Elsőnek a gróf hajolt ki a kocsiból, azután a trónörökös, végül nevető szemü neje. Ejnye, ejnye . . . Itt aligha nem vissza kell majd fordulni.

Dehogy kell! Hájek uram, mint valami álomlátásból felrettent s egy ugrással a szekér mellett termett. Megkapta a rudjánál s rettenő erővel huzni kezdte lovastól, gazdástól, minde- nestől. A betámasztott kaput egy ugrással kinyitotta s belódította az utfogó kordorja-masínát az udvarára, aztán lihegve emelte meg a kalapját.

— Tessék kérem alásan.

A fényes batár indulni készült, de az ámuló trónörökös odaintette a szappanost.

— Köszönöm, jóember. Hogy hívják.

— Hájek János könyörgöm.

— Önnek szörnyű ereje van.

— De nagyobb a fenséges ur hatalma . . .

— Nono — nevetett Rudolf . . .

— Igenis. A szive is jobb, nemesebb . . . és talán könyörül rajtam . . .

WIKUS

**CZUKRÁSZATA ÉS
CSOKOLÁDE GYÁRI LERAKATA
NAGYVÁRAD.**

FEKETE SAS PASSAGEABAN.

TELEFON 763.

nisztanácsnak ezt a határozatát dr *Wekerle* Sándor a keddi vagy szerdai audienciáján ecseteli a király előtt.

Miért halasztották el a választói reformot?

Sűrűn van most szó arról, hogy *Andrássy Gyula* választói javaslata miért nem került a napirendre és hogy miért halasztgatták folyton.

A függetlenségi párt hivatalos lapja leleplezést közöl a miniszteri tanácskozásokról.

— A választási reform tárgyalásának kérdése — írja a hivatalos lap — több miniszteri tanácskozásban foglalkoztatta a kormányt. *Kossuth Ferenc* minden alkalommal a leghatározottabban kívánta, sürgette a javaslat tárgyalását, melynek előkészítésére óriási tevékenységet fejtett ki. Ezt tette azon a miniszteri tanácskozáson is, mely közvetlenül megelőzte gróf *Andrássy* bécsi audienciáját s mely döntött az elhalasztás ügyében. *Kossuth Ferenc* a lehető legerősebben inzisztált a javaslat letárgyalása mellett és konstatálnunk kell, hogy *Wekerle Sándor* miniszterelnök teljes odaadással támogatta. Azonban gróf *Andrássy* megmaradt elhatározása mellett és a kabinet többsége az elhalasztás mellett döntött. E döntés után ment föl gróf *Andrássy* Bécsbe s kieszközölte a királytól az elhalasztás legfelső jóváhagyását.

Elárulja ez a lap azt is, hogy *Andrássy* gróf mindig attól félt, hogy leszavazzák a javaslatát.

Legújabb híreink.

A politikai helyzetre vonatkozólag az éjjel érkezett tudósításaink a következők:

Tegnap, szombaton délelőtt fontos tanácskozás volt a kereskedelmi miniszteriumban. Gróf *Apponyi Albert* és gróf *Andrássy Gyula* miniszterek felkeresték *Kossuth Ferencet* és

— Segítséget akar?
— Igen, de . . . nem pénzt . . . A fiam.
— Mi van a fiával?
— Becsukták . . .
— Lopott?
— Kérem, kérem . . . kikérem magamnak! Csak megszökött a katonaságtól. Tetszik tudni, nem állja a német szót, a gráci levegőt, oszt azért. Már öt hónapja sinylődik nehéz láncon . . . Fenséges uram, meghalok utána. És sirt, zokogott a nagy *Behamótember*, mint a gyerek.

A trónörökös arca elborult, aztán hirtelen kivette a jegyzőkönyvét.

— Hogy hívják a fiát?
— *Hájek József*, instálom. Grácban szolgált, mielőtt megszökött harmadszor is . . .

A kocsi elvágattak s a szappanos magára maradt a hálálkodó cserepessel, aki hirtelenében öt *Üdvözlégyeket* mondott, hogy fejét ne vegyék e nyilvánvaló felségsértéssel.

*

Az alvó királyfinak ma több van egy élőemlékkel: a hazabocsátott *Hájek Jóska*val. Ő is, más is bizakodnak és hisznek, hogy egyszer csak előjön fényesen, daliásan és diadalmasan, mint egy poraiból kikelő *Phönix*. És ez az elhunyt királyi legszebb dicsősége . . .

hosszan tárgyaltak vele. A tanácskozás eredményéről semmi biztositást nem tudni, de a körülményekből ítélve, nagyon valószínű, hogy *Kossuth* még nem foglalt állást a kormány által követendő eljárás kérdésében.

*

Justh és *Lukács* vérmes reményeket táplálnak, hogy a bankkérdést sikerül kedvezően megoldani s ugylátszik, hogy *Justh Gyulát* teljesen befolyásolja *Lukács*. Gróf *Apponyi Albert* határozottan idegenkedik, hogy *Lukács* csal közös akcióba belemenjen, vagy vele kabinetalakításban résztvegyen. Semmiképen nem hajlandó a régi szabadelvű pártot feltámasztani, inkább gróf *Andrássyval* megy.

A »Magyarország« a bankosok ellen.

A »Magyarország« szombat esti lapja erős támadást intéz *Juszhék* ellen, azért, hogy lapjaikban a függetlenségi pártot azzal gyanúsítják, mintha *Lukács* csal akarnának szövetkezni s kabinetet alakítani. Ez nem áll, hanem merő hazugság. A függetlenségi párt sem *Lukács* csal, sem az *Ö-szabadelvé*ekkel nem hajlandó kabinetet alakítani.

A függetlenségi párt semmi olyan megállapodáshoz nem járul, hogy a kabinetben a miniszterelnök pénzügyminiszter és belügyminiszter 67-es politikus legyen.

Visszautasítja azon vádat, hogy a függetlenségi párt feladja azon követelést, miszerint 1910 ben az önálló bankot meg kell valósítani.

Ezen alaptalan vádakkal és Bécsből importált hazugságokkal szemben konstatálja, hogy a függetlenségi pártban az önálló vámtérületre, valamint az egész válság megoldására nézve egyöntetű felfogás uralkodik.

A függetlenségi párt hajlandó a válság megoldására, a következő feltételek mellett:

1. Függetlenségi kormány alakítása a választási törvény sürgős megvalósításával;
2. Az önálló bank 1911-ben való felállításának teljes előkészítésével;
3. Az önálló bank kérdésében az új választási törvény alapján a nemzet dönt s ezen döntést a Felsőfok figyelembe veszi.

A piac drágasága.

Nagyvárad városa is azok közzé a városok közzé tartozik, amelyeknek élelmiszer szükségletét, a kenyértől és a hústól eltekintve, a vidék látja el. S hogy ma már a kínálat nem felel meg a keresletnek, aminek aztán az élelmiszerek drágulása a természetes következménye, ez több okra vezethető vissza.

Az egyik ok a város fejlődése. Ma már nem olyan mérvű Nagyvárad város élelmiszerteljesítése, mint pl. ezelőtt 20 évvel volt, mikor még 40,000 lakosa sem volt Nagyváradnak, hanem ma már 50,000 feletti lakosság élelmiszeréről kellene gondoskodni a városi piacnak. De a tapasztalat azt mutatja, hogy a vidék ma sem hoz több élelmiszert be Nagyváradra, mint azelőtt. Legfeljebb az itteni bolgár kertészek produkálnak a zöldség neműekből többet, de ez sem áll arányban a város fejlődésével. Sőt az alábbiakból egészen vi-

lágosan kitűnik, hogy a vidéki behozatal csökkent.

A másik oka a drágaságnak, különösen a szárnyasoknál, tojásnál stb., hogy a baromfi és tojás kereskedelem ma már nem várja be, hogy a vidéki behozza áruját Nagyváradra, hanem az ügynökök bejárák a községeket s ott szedik össze a baromfit, tojást, sőt a gyümölcsöt is, de ezek nem kerülnek áruba az *Ö révükön* sem a nagyváradra piacra, hanem a budapesti, bécsi, sőt a londoni piacon találják vevőre. Az egyes főszolgabírók által kiadott iparigazolványok mutatják, minden jóra való községben sereg számra vannak baromfi és tojáskereskedéssel foglalkozó paraszttasszonyok, akik csak annyiban »kereskedők«, mivel a rendszeres nagyváradra, szalontai, sőt budapesti kereskedők számára szedik össze községükben az élelmiszereket.

Természetes, hogy ez ellen semmit sem lehet tenni, csak mint tényleg fenálló körülményt lehet mérlegelni, ha piacunk drágaságának okait kutatjuk.

A harmadik és legfőbb oka a nagyváradra piacon tapasztalható élelmiszer-drágaságnak kétségtelenül a rémmódon elharapódzott *elővásárlás*.

A pénzügyi szakszabotóság legutóbb tartott ülésén sok szó esett az elővásárlásról, sőt még volt jelen olyan bizottsági tag is, aki védelmébe vette az elővásárlást. Hogy nehéz szerepre vállalkozott, azt, úgy hisszük, az illető maga is elismeri.

Aki figyelemmel kíséri a piacon végbenő adás-vevést, s az ott előforduló dolgokat, könnyen meggyőződhet, hogy a nagyváradra piacon eladásra kerülő baromfiaknak, konyhakerti veteményeknek, tojásnak, szebb gyümölcsnek tulnyomó része már nem termelőtől, hanem másodkézből kerül forgalomba.

Vasárnap délután és mindennap a kora reggeli, sőt hajnali órákban a városba bevezető utak, a vámon belül és a vámon kívül, el vannak árasztva kofákkal, akik ott fogják el a vidékről bejövő termelőket s megvásárolnak mindent, aminek eladhatóságát remélik. A kofaszótár minden ékes és goromba kitejézésével igyekeznek az eladásra rábírní s valóságos ostromot rendeznek egy-egy áruval megrakott falusi szekér ellen.

De láttunk még mást is. A váradra kofák még *Szentmárton*, *Biharpüspöki* alá is kimennek hajnalban, hogy minél közelebb találják a vidéki termelőket.

Azt hisszük, hogy a főkapitány előtt sem ösmeretlenek azok az egy lovas táblás kocsi, amelyek reggel 7—8 órakor egymásután érkeznek az országutak különböző irányából a piacra. Meg vannak ezek rakva csirkével, libával, zöldséggel, gyümölcsrel, amiket a város végén, vagy azon kívül a kofák a kora órákban összeszedtek.

De hiszen nem is kell kimenni az országutakra, ha az elővásárlásról meg akar győződni valaki. Ott üzik ezt a piacon, a rendőrség szemelattára.

Ha egy-egy vidéki szekér, vagy gyalogrus a piacra bevetődik, megrohanják a kofák s ha szebb áruja van, ki nem engedik a körmeik közül. Más emberfia ugyan ne kísérelje meg az áruk megvételt, mert olyan ékes gorombaságokban lesz része, hogy megfutamodik.

Hogy azután a kofák nem dolgoznak haszon nélkül, az csak természetes s fáradozásukat borsosan fizetetik meg a közönséggel.

Azt, hogy a városon kívül folytassanak elővásárlást, megakadályozni nem lehet; de a város területén, éppen úgy az utakon, mint a

Figyelmes,
finom női
kiszolgálás

Hideg konyha

PAIZS BÉLA
A VILÁG KÖZEPÉHEZ
BETHLEN-UTCA
vendéglője és
kert-helyisége

Kőbányai sör. — Tisztán kezelt borok. — Családok részére külön lugasok.

Minden este
cigány
zene.

Kitűnő tekepálya.

piac-on, a legnagyobb szigorral meg kell akadályozni, ha a piaci drágaságot enyhíteni akarjuk.

A közlélmzés tárgyában kiküldött bizottság feladata, hogy a kérdés megoldását minden vonalon szorgalmazza.

UJDONSÁGOK.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében e miatt akadály történjen.

* **A zárszámadás közszemlén.** Nagyváradi város házi pénztárból s a házipénztárban kezelt alapok és alapítványokról szerkesztett 1908. évi zárszámadást, mérleget és vagyonelemléteket a tanács és pénzügyi szakbizottság a f. évi június hó 18. napján tartott együttes ülésében tárgyalás és vizsgálat alá vevén azt megállapította s az 1886. évi XXI. tc. 17. §-a rendelkezéséhez képest az 1909. évi június hó 19. napjától július hó 2-ik napjáig bezárólag terjedő 15 napi időtartamra a városi számvéői hivatal helyiségében közszemlére kitenni rendelte. Miről a város közönségét azon figyelemzetéssel értesitem, miszerint a zárszámadást, az azokra vonatkozó okmányokat a fenti határidőben bármely nagyváradi adófizető polgárnak megtekinteni joga van, az ellene netaláni észrevételeit a f. évi július havi közgyűlés határnapját megelőzőleg öt nappal írásban a tanács mint állandó választmányhoz beadhatja. Nagyváradi, 1909. június hó 18-án. *Rimler Károly*, polgármester.

* **A Szigligeti Társaság segélyezése.** A Szigligeti Társaság az általa fentartott népkönyvtárakat szaporítani óhajtja, s ezen célból kérte Nagyváradi városát, hogy évenként bizonyos összeggel támogassa kulturális céljai megvalósításában. A város főszámvéője véleményezi a városi tanácsnak, hogy az 1910. évtől kezdve évenként 500 korona segély megszavazását javasolja a törvényhatóságnak, tekintettel a Társaság kulturális missziójára.

* **Gyorsíróverseny Nagyváradon.** A Nagyváradi Gyorsíró-Egyesület tolyó évi június hó 27-én, vasárnap reggel 8 órakor a polgári fiúiskola I. emelet 19. sz. tantermében nyilvános gyorsíróversenyt rendez következő feltételekkel: I. 150 szótagos verseny. Első díj: egy drb 20 koronás arany (dr Adorján Emil egyesületi elnök adománya); II. díj: egy drb tíz koronás arany; III. díj: öt korona. Külön jutalombdíj: egy darab tíz koronás arany a legkorrektebb sztenogrammnak. II. 120 szótagos verseny. I. díj: egy darab tíz koronás arany; II. díj: öt korona. III. 80 szótagos verseny. I. díj: öt korona; II. díj: egy gyorsírósi könyv. A versenyben bármely gyorsírósi rendszer híve részt vehet. Jutalmat csak olyan pályamű nyerhet, amelyben 10 százaléknál nagyobb kihagyás és tiznél több nagy hiba elő nem fordul. Egy-egy verseny tartama öt perc. A verseny

bíró-bizottságának tagjai: dr Adorján Emil egyesületi elnök, Szűcs Izsó alelnök, Kun Gyula egyesületi igazgató, Salamon Ernő főtitkár, Simonyi Ernő főrealiskolai tanár.

* **Biharmegyei községek a debreczeni telefonközpontban.** A hajdumegyei törvényhatósági telefontelephálózatot kibővítették s öt biharmegyei községet is belevontak a hálózatba, vagyis most már öt biharmegyei községet is kapcsolhat a debreczeni központ. Ez az öt község: Derecske, Sáránd, Hajdubagos, Hosszupályi és Nagyléta.

* **Hatósági mézszárszék Nagyváradon.** Horváth Géza tb. r. alkapitány és Kovács Kálmán hatósági állatorvos ma, vasárnap délután 3 órára értekezletre hívták össze a nagyváradi mézszárszék tagjait. Ezen értekezleten meghallgatják az érdekelt iparosokat ama kérdésben, amely a közel jövőben felállítandó hatósági mézszárszék intézményére és a növényvédők marhahúst és bivalyhúst külön mézszárszékben való kötelező árusítására vonatkozik. Ezen értekezlet után a rendőrfőkapitánynak határozott szándéka, hogy már július hónapban hatósági mézszárszék létesít és egyidejűleg kötelezi a mézszárosokat arra, hogy a növényvédők marhahúst és bivalyhúst külön helyiségben árulják; ami által a togyasztó közönség megtévesztése elkerülhető lesz.

* **A kamara teljes ülése.** A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara szerdán, június hó 23. napján délután fél 3 órakor teljesülést tart, amelyen több fontos ügy is tárgyalásra kerül.

* **Uj ügyvéd.** Dr *Sarkady Sándor* a 48-as népkör és a református kör jegyzője Marosvásárhelyt sikerrel tette le az ügyvédi vizsgát. A fiatal, rokonszenves ügyvéd Nagyváradon nyitja meg ügyvédi irodáját.

* **Esküvő.** Tegnap délelőtt fél 12 órakor esküdött örök hűséget *Földes Béla*, a nagyváradi I. sz. püspökség nagyüregdi uradalmi intézője bájos ifju arájának, *Dávidovics Ilonkának*. Az esketési szertartást *Imrik S. Zoltán* váradolaszi i plébános végezte s szép beszédet intézett az ifju párhoz. Tanúk voltak a vőlegény részéről *Erőss Rezső* jószágigazgató, a menyasszony részéről pedig bátyja, dr *Dávidovics Sándor* ügyvéd.

* **Kirándulás a jadinához.** A biharmegyei és nagyváradi sport-egyesület turista szakosztálya által június hó 27-én (Vasárnap) a Jadinára vizesítéshez rendezendő kirándulásra jelentkezni dr. Bánóczy Kálmán főispáni titkár, György László árv. ülnök, Jelinek Géza városi főszámvéő és Tátray Gusztáv kereskedő uraknál f. hó 24. esti 5 óráig lehet. A kiránduláson résztvehetnek a nem sport egyesületi tagok és családtagjaik is. Résztvételi díj személyenként 5 korona, mely összegben a Nagyváradtól Jádóvölgyéig és vissza való vasuti jegy árának kivételével a Jádóvölgy vasuti állomástól a Jadináig és vissza való utazás költsége, a Jadinára Jádóvölgyben d. e. 11 órakor tartandó villás reggeli és a Remecen d. u. fél 4 órai társas ebéd, úgy a zenedíj is bent foglaltatik. Indulás Nagyváradról a d. e. 6 óra 30 perckor induló vonattal, visszaérkezés este 10 óra 30 perckor. Találkozás a nagyváradi vasuti állomásnál reggel 6 órakor. Megemlítem, hogy a vasuti menetjegy ára Nagyváradról Jádóvölgy állomásig a II. osztályba 3 korona 20 f. a III. osztályba 2 korona. Ha a kirándulás kedvezőtlen

időjárás, vagy más okból megtartható nem lenne. arról jelentkezők a lapok június 26-iki számából értesülnek. Nagyváradi, 1909. június 19. *Verner Kálmán*, szakosztályvezető.

* **Öngyilkosság vagy szerencsétlenség.** Szombaton reggel 5 órakor a Lovas-u. 6. sz. házzal szemben a Körösből egy férfi hullát fogott ki *Krakk József* napszámos. A rendőrség megállapította, hogy a vízbe fult egyén *Glück Adolf* tenkei születésű, 39 éves nős szabó segéd, ki Gyár utca 16. sz. a. lakott. Utóbbi időben munkája nem volt, e miatt felesége buskomorságot vett észre rajta. Pénteken délután 3 órakor élmént hazulról azzal, hogy a borbélyhoz megy. Valószínűleg öngyilkossá lett, mert a hullán semmi külérőszaknyoma nem látszik. Ezt állapította meg az orvos rendőri boncolás is.

* **Tudorrá avatás.** *Kálmán Gézát*, dr *Fráter Pál* ügyvéd irodavezetőjét *Kolozsvárott* tegnap doktorrá avatták.

* **A gépkocsi-verseny befejezése.** Ma este a bajor automobil-klub ebédet adott, amely a *Henrik* herceg turautat befejezte. Az estebédnél a többi között *Lajos Ferdinánd* bajor herceg, *Brettreich* miniszter és *Schlöser* porosz követ voltak jelen. A pohárköszöntők sorát gróf *Oberstadt*, a bajor automobil klub elnöke nyitotta meg és élte a *Henrik* herceg turautban résztvevő országok fejedelmét, a bajor regensherceget, a német császárt és *Ferenc József* királyt. *Pallavicini* örgróf kiemelte, hogy a résztvevők mindenütt az illető ország törvényeit megtartották és ennek köszönhető, hogy a több mint kétezerkilométernyi utat minden baj nélkül tették meg. Azoknak száma, akik a célt nem érték el, roppant kicsi azokhoz képest, akik a célhoz érkeztek. Poharat *Henrik* porosz hercegre emelte. Gróf *Andrássy Sándor*, a magyar automobil-klub elnöke a német automobil iparra emelte poharát. Gróf *Siestorpf* a császári automobil-klub elnöke a résztvevő országok hatóságainak előzékenységeért köszönetét fejezte ki. Több pohárköszöntő után a győzők névsorát olvasták fel, mire *Lajos Ferdinánd* herceg személyesen osztotta ki a díjakat.

* **Halálozás** *Tóth Pál* tegnap, élete 75. évében elhunyt. Temetése ma, június 20-án lesz a Halász-utca 31. sz. házból.

* **Pálinka helyett sört az aratóknak!** Egy dunántúli uradalomban nagyszerű ujtást hozott be a birtokos. Az aratás idején eddig hihetetlen mértékben fogyasztott, szervezetet pusztító, öldöklő pálinka helyett sört porcióz ki az aratók között. Óriási lépés ez az embermentés terén! Az aratás idején nem a baromi munka, hanem a baromi ital, a pálinka teszi tönkre a magyart. A sör nemesebb és százszor egészségesebb ital: hűsít, szomjat olt, táplál és ami fő dicsőség! A földbirtokosoknak gondolkodás nélkül követni kellene a dunántúli példát. Az aratásokon szorítsa ki az egész országból a jó, friss sör a mérges pálinkát.

* **Egy nagyváradi iparos sikere.** Nagy az öröm a magyar iparosok között. A folyó évben rendezett londoni uri divat kiállításán egy magyar iparos nyerte meg a nagy arany érmet. Nekünk nagyváradiaknak kétszeres az öröm, mert a kitüntetett *Dragán József* nagyváradi férfi szabó. A fiatal törekvő iparos neve és munkája különben sem ismeretlen a nagyváradi uri közönség előtt és mindnyájan örvendünk *Dragán József* kitüntetésének, mert a jutalomra *Dragán József* minden tekintetben rászolgált.

Nincs többé lábfájás!

És ha ezt el akarja érni, úgy cipőszükségletét okvetlen

ARANYI-nál

a Fő-utcán szerezzé be, mert az ő tőle vett cipőkben a tyukszem és bőrkeményedés eltűnik. Telefon 512.

* **Iparosifjak műkedvelő előadása.**

A nagyváradai ipartestületi ifjuság önképzőköré ez évben is rendez műkedvelői előadást és pedig szeptember hó 4. és 5-én, mikor a szintársulat őszi szünetét tartja. Ez évben a Vadgalamb című népszínművet adják elő. A várostól úgy e két előadásra, mint az előzőleg tartandó két próbára kéri a Szigligeti-színházat és az előadáshoz szükséges díszleteket.

* **Hol a pecsétgyűrű?** Weisz Izidor mészáros iparos panaszt emelt, hogy Szacsuvay-utca 16. sz. a. lakásából a mosdón felejtett W. M. monogrammos arany pecsétgyűrűt, melynek értéke 70 korona, valaki elemelte. A rendőrség nyomozza a tolvajt.

* **Ellopott imakönyvek.** Müller Sámuel cukorkaárus Gilányi-utca 22. sz. a. fasszínjéből, a lakat feltörése után tegnap elemeltek egy szürke vászon kizárólag, amelyben 30 drb izraelita imádságos könyv, 4 drb imádságos lepedő és 2 drb imádságos zacskó volt. Ezen elkallódott tárgyak közül tegnap délelőtt a Szt. László téren Farkas Jánosné napszámos asszony 4 imakönyvet és 1 imádkozó kendőt árusított. Mikor kérdőre vonták, azt mondotta, hogy ezen tárgyakat a közraktár mögött levő szemét közt lelte.

* **A Püspökfürdőben az uszoda megnyílt** s egész nap a közönség rendelkezésére áll. A többi gyógyfürdők szintén átadattak a közönség használatára. Állandó kiváló fürdőzene

x **Nemzeti-kert.** Kecskeméthy István kert utcai »Nemzeti-szálloda« kerthelyiségében minden este belépődij nélkül mozgatónykép előadás tartatik. A mai műsor a következő: Tengeri ütközet (szenzációs). A másoló bosszúja (szenzációs bohózat). Anyátlanul (dráma). Viszsaemlékezés a kandalló mellett. Keresd meg kenyeredet. Nelly a szép szobaleány.

x **Megszűnt a drágaság.** Nagy a panasza városzerte, hogy nagy a drágaság, kevés a jövedelem. És mégis, hogy van az, hogy a hölgyek drága ruhákban, az urak panamakalapban, a gyermekek finom cipőkben járnak? A válasz nyílt titok — erről beszél Nagyvárad és Biharmegye apraja és nagyja. Cziller Imre nagyáruházában minden divatos, finom és olcsó.

x **Tündérváros Nagyváradon.** Mert csakugyan tündérvárosnak lehet nevezni Paizs Béla vendéglős kerijét, — a melyet a »Világközepéhez« címez és a Bethlen utcában van. Vannak ott gyönyörű szőlőlugasok — családok és magán társaságok részére — téli és nyári kuglizó, rossz idő esetén fényes fedett helyiség.

x **Az Európa-szállodában** minden délután 4 órától zene, melyet Ponta Kálmán jó szólista kitűnő zenekara szolgáltat. Ugyanott elsőrangú mozgatónykép előadás van minden este, belépődij nélkül. A mai műsor a következő: Classzport játékok. Nick Cartel történet. Sas karmai között. Róma égése. Szélviharban. Krisztus és a bűnös nő. Minden kornak vannak bajai.

x **Magyar Bohémvilág.** Szerkeszti: Szerdahelyi Sándor. Írókról, újságírókról, színészekről, poétákról, zeneszerzőkről, festőkről, szobrászokról stb. Bér, Honti, Pogány, Sarkadi stb. rajzaival 8 korona helyett csak 3 korona a Benkő antiquariumban.

x **Cziller Imre** mai számunkban közös árjegyzéke kétségtelenül igazolja, hogy az árak olcsósága tekintetében az első között van. De igazolja azt is, hogy csak is idényszerű árak

kerülnek — kivételes árban eladásra. Ajánljuk a céget olvasóink szíves figyelmébe.

x **Hegyi üdülőhely Nagyváradon.** A nagyváradai közönség bár nem szűkölködik a nyári helyiségekben, mégis örömmel üdvözlö az ismert »Karger«-féle vendéglő kerthelyiségeinek megnyitását. Új a bérlő is és ezuttal szakember Lobermayer Ferenc áll az üzlet élén. Aki ismeri ezt a maga nemében páratlanul gyönyörű kerthelyiséget a hegy tövében, hol a legforróbb nyárban is hűs a levegő annak felesleges dicsérni, aki pedig nem látta látogassa meg egyszer és állandó vendége lesz a vendéglőnek.

Ma délelőtt 10-től 1-ig

KATONA ZENE a Pannonia étteremben.

Villás reggeli. Dréher és bajor sör.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap: d. u. Peleskei nótárius, este: Erdészleány.

Hétfő: Vig özvegy. (Szojer Ilonka első vendégfellépte.)

Kedd: Hoffmann meséi. (Szojer Ilonka második fellépte.)

Szerda: Hivatalnok urak.

Csütörtök: Böregér. (Szojer Ilonka harmadik fellépte.)

Péntek: Faust. (Szojer Ilonka bucsufellépte.)

Első előadás a szinkörben. Szép számu közönség előtt kezdtek meg tegnap az előadásokat a szinkörben. A társulat idei legnagyobb sikerű darabja a Tatárjárás került színre a szokott szereposztásban, a szokott jó előadásban. A főbb szereplőket, kik azóta Aradon is elismerést és dicsőséget szereztek a váradi társulatnak, a közönség többször kitapsolta. Ha kedvezőbb lesz az időjárás, a nyári évad is a télihez hasonló érdeklődésre számíthat a közönség részéről.

Szojer Ilonka vendégszereplése. A hét színházi szenzációja, Szojer Ilonka vendégszereplése lesz. A nagy művésznő, aki oly feledhetetlen estéket szerzett már a nagyváradai közönségnek, ez alkalommal a legjobb szerepeit fogja eljátszani. Szojer Ilonka Offenbach örök életű remekében, a »Hoffmann meséi«-ben már ragyogtatta művészetét s ez az a szerepe, amelyben páratlanul érvényesül a művésznő minden kiválósága. Pompás hanganyaga, bájos temperamentuma, finom játékművészete tökéletes harmoniába olvad e hármass szerepében. Pompás alakítást nyújt Szojer a »Böregér«-ben és a »Vig özvegy«-ben is, hangja, művészete, zenei tudása azonban a legpompásabban érvényesül a »Faust« Margarétájának alakításában. A Szojer-estékre ma már a jegyek előre megválthatók a Szigligeti-színház nappali pénztáránál.

Erdős Richárd és Csontos Gyula.

A jövő hét színházi műsorát Szojer Ilonka vendégszereplésén kívül még két érdekes vendégszereplés fogja értékesébbé és vonzóbbá tenni. A »Faust« Mefisztóját Erdős Richárd az opera baritonistája fogja énekelni, szombaton pedig a »Forradalmi nász« főszerepét Csontos Gyula, a Magyar-színház művésze fogja eljátszani. — Csontos Gyula a modern színész generáció egyik legrokonszenvesebb, legtehetségesebb tagja, akinek intellektuális művészetét komoly értéknek tartják a fővárosi kritikusok.

Vasárnapi előadások a nyári szinkörben. Ma délután hangos lesz a kacagástól a nyári szinkör. A Peleskei nótárius pompás humora mindenkor meghozza az érdeklődést, de meg is érdemli, mert nincs az a modern divatos bohózat, amely annyi természetes ötletet és zamatos tréfát adna, mint a Peleskei nótárius. Kétségtelen, hogy a nyári szinkör első vasárnap délutánján zsúfolt ház fog tapasztolni és kacagni a legöregebb és még mindig legfiatalabb magyar bohózatnak.

Az erdészleány. Ma este ezt a bájos, látványos operettet adják elő a nyári szinkörben. A főszerepét Diósy Nusi játssza, akit ez alkalomból nagy ovációban fognak részesíteni.

MULATSÁG.

* **Az iparosifjak táncostélya.** A nagyváradai ipartestület ifjusági önképző egyetene dalköre saját szükségleteinek fedezésére, ma június hó 20-án azaz vasárnap, a Karger Sándor-féle nyári mulatóban, zártkörű táncostélyt rendez. Tánc kezdete este 8 órakor. Belépti díj személyenként 1 korona. Családjegy (3 személyre) 2 korona 40 fillér. Jegyek előre válthatók a dalkör tagjainál, az egyesület helyiségében (Körös-utca 1. sz.) és este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtnak. A meghívó kívánatra előmutatandó. Kedvezőtlen idő esetén fedett helyiség van.

* **Juniális Brátkán.** A gyermekvédő egyesület javára ma, vasárnap, június hó 20-án Brátkán rendezendő juniális kedvezőtlen idő esetén is meg lesz tartva. A rendezőség jó idő esetére pompás lombsátort építtetett, de ha Jupiter beleszólna a rendezőség dolgába s esővel alkalmatlankodnék, akkor sem esnek kétségbe, mert a takarékpénztár helyiségében tartják meg a kedélyesnek ígérkező mulatságot, amelyre a környékről és Nagyváradról is sokan készülnek. A zenét egyik nagyváradai jönevű cigánybanda szolgáltatja. A vasúton érkezőket a rendezőség az állomáson fogadja. A hölgyek részére az átváltókódásra megfelelő helyiségekről gondoskodik a rendezőség.

IRODALOM.

☒ **Horváth Mihály emlékezete.** Október 20-án lesz száz esztendeje, hogy Szentesen egy nádfeleles házban a világra jött Horváth Mihály történetíró, kinevezett csanádi püspök, vallás- és közoktatásügyi miniszter, majd emigráns. Születésének százszázadik évfordulóját most méltóan akarja megünnepelni Szentesen hazafias közönsége. A százéves forduló ünnepének védőségét dr. Kelemen Béla főispán vállalta el. Az ünnep rendezői Horváth Mihály

Fürdői közönség figyelmébe!

Utazókosarak, bőröndök, kalapkoferok, fürdői ajándéktárgyak, üveg- és porcellántárgyak, esernyő- és sétatobok, harisnyák, övek, női kizárólag, nyakkendők, pénz-, szivar- és dohánytárcák, tajtékpipák, gyermekjátékok állandóan alkalmi vételárért szerezhetők be.

FRISS ÉS TSA

KORONA ÉS FILLÉR BAZÁR

Nagyvárad Rákóczi-ut

Telefon 130.

összes műveinek a kiadásával akarja megünne-
pelni a százéves évfordulóját. Az emlék-bizott-
ság Kelemen főispán elnöklésével tartja első
ülését. A bizottság tagjai között képviselve van
a szentesi függetlenségi kör, Szentes város és
Csongrád megye és Szeged hatóságai, a Magyar
Történelmi Társulat, a Dugonics társaság, a
Tudományos Akadémia.

☒ **Keresztény szociológia a büntető-
jogban.** Dr. Krüger Aladárnak az Aquinói
Szent Tamás Társaságban felolvasott és a
Katholikus Szemlében közzétett ily című érte-
kezése külön lenyomatban is megjelent. Kap-
ható *Láng József és Sebő Imre* könyvkereske-
désében.

☒ **Élet.** A keresztény Magyar családok
kitűnően szerkesztett szépirodalmi lapjának
25-ik füzétét vettük a következő érdekes és
változatos tartalommal: *Margitay Ernő*: Magyar
kultúra. *Harsányi Lajos*: Hivnak a nádak.
Bárony István: A rókatör. *Gáspár Imre*: Uram,
hozzád közeledek. *Iván Ede*: VII. Pius és
Napoleon. *Rónai Béla*: Ligetben. *Buttler Yeats*:
A homokóra. *Tarcsai György*: A tékozló fiu.
Jég Miklós: A lovak. *László István*: Vers.
Lagerlöf Zelma: Menekülés Egiptomba. Henrik
herceg automobil-utja. Kultúra. Az élet. A
füzetet számos sikerült illusztráció díszíti.

IPARÜGYEK.

☒ **Az ipartestület előljárósági ülése.**
A nagyvárad-i ipartestület előljárósága havi ülés-
t június hó 11-én d. u. 5 órakor tartotta sa-
ját helyiségében. A teljes számban megjelent
előljárói tagokat elnök üdvözölvén, az ülést
megnyitja. A múlt havi ülés jegyzőkönyvének
felolvasása után az elnöki jelentés olvastatott,
melyben elnök tudatja, hogy a házfelügyelő
bizottság több ülésen előkészítette a ház javi-
tási és az új bérlők által megkívánt kávéház
és mellékhelyiségeknek korszerű átalakítási
munkálatait; egyidejűleg a tervet és a költség-
előirányzatot bemutatja. Elnök tudatja jelenté-
sében, hogy a tanoncmunkakiállítás e hó 20-án
délelőtt 8 órakor nyílik meg és délután 4 óra-
kor fejeződik be. Örömmel tudatja továbbá,
hogy a kiállítás elnökétől Lukács Ödön urat az
iparokt. biz. elnökét kérte fel, ki az ipartestü-
let iránti tiszteletből azt el is vállalta. Kéri elnök
a jelenlevőket, hogy a kiállításon minél számo-
sabbban jelenjenek meg s bemutatja a kiállítási
bírálbizottság névsorát. Az elnöki jelentés
egész terjedelmében elfogadtatott és az elő-
járóság elhatározta, hogy a kávéházat a mai
kivánalmaknak megfelelőleg alakítja át és a
bérlőket a jelenlegi bérlőnek Kecskeméti István
és nejeének adja ki, az átalakítási munkálatok-
kal pedig Sztarill Ferenc építész bízta meg.
Több apró ügy elintézése után, elnök egész-
sége helyreállítása végett 6 heti szabadságot
kért, mit az előljáróság készségesen engedé-
lyezett.

TANÜGY.

△ **Érettségi vizsgálat a főgimná-
ziumban.** A nagyvárad-i premontrei főgimná-
ziumban június hó 16.—19-én folytak le az
érettségi vizsgálatok, Vass Bertalan tanker. fő-
igazgató elnöklelte alatt. Az eredmény teljesen
kielégítő, amennyiben 27 közül 6 jelesen éret,
10 jól éret, 9 pedig egyszerűen éret lett és
csak 2 tanulót vetettek vissza egy-egy tan-
tárgyból. Jelesen érettek: Barta Gyula, Lupán
László, Markovits Pál, Nadányi János, Róz
Béla és Biró Izabella.

△ **Tanoncmunkakiállítás.** A nagyvá-
rad-i iparostanonc iskola ifjúságának tanonc-
munka és rajzkiállítás ma, vasárnap lesz a
közs. polgári fiúiskola épületében. A kiállítás
ez évben is szép haladásról tanuskodik. Egy-
egy iparostanonc olyan szép munkát állított ki,

hogy sok iparosnak becsületére válna. Általá-
ban az egész kiállítás érdemes a megtekintésre.
A kiállítás ma, vasárnap reggel 9 órától dél-
után 4 óráig lesz nyitva. — Ingyen tekin-
tethető meg.

TÁVIRATOK.

Uralkodók találkozása.

Budapest, június 19. Reválból sür-
gönyzik, hogy a császár találkozásnál
elhangzott pohárköszöntőben erősen hang-
súlyozva volt a Német- és Oroszország
közötti békés együttműködés. A találko-
záson szöbakerültek a Német- és Orosz-
ország között levő függő politikai kérdé-
sek is.

Az orosz cár látogatása.

Budapest, június 19. Londoni ér-
tesítések szerint az orosz cár megláto-
gatja az angol királyt és a francia köz-
társaság elnökét is. Ezzel bizonyítékát
adja, hogy a fenálló szövetséget nem
sérti meg.

Berlin, június 19. Pétervárról je-
lentik, hogy a cár utazási programja
némi változást szenvedett az által, hogy
a német trónörökös pár július 29-én
Londonba érkezik. A cári család e miatt
Dániából legelsőbben Franciaországot
fogja meglátogatni és július 31-én érke-
zik Cherbourgba. A cár családjával
augusztus 2-án érkezik Cowesbe, a hol
ugyanazon a napon lesz a nagy regatta.

Az inzultált ügyész.

Budapest, június 19. Dr. Varga Jó-
zsef kir. ügyész, akit Faragó Dezső szo-
cialista hírlapíró a tegnapielőtti sajtótár-
gyaláson leköpött, megbizta Rácz Endrét
és Farkas Pált, hogy a durva inzultusért
szerezzenek elégtételt Faragótól. A két
megbizott levelet intézett Varga Józsefhez,
amelyben kijelentik, hogy lovagias elég-
tételt nem kérhetnek Faragótól, mert az
inzultus nem volt férfias, hanem annyira
közönséges természetű, hogy azért csak
bírói uton lehet elégtételt szerezni.

Kifosztott báróné.

Páris, június 19. A budapesti szereplés-
ről is ismert *Schönberger* báróné cselédje
Német Mari kifosztotta s 200.000 korona ék-
szert vitt el. A rendőrség elfogta. A báróné
Mészáros Jenő konzuli tisztviselőt is gyanuba
fogta, aki azonban igazolta, hogy csupán
udvarolt a szobaleánynak. Schönberger báró-
nének különben bőven van pénze, most vett
200.000 koronáért egy házat.

A szabolesi hitvesgyilkosság.

Nyiregyháza, június 19. A lököspetri
hitvesgyilkosság ügyében még mindig nem ju-
tott eredményre a vizsgálat. Radics Géza halott-
kém ellen bünvádi keresetet indítottak. A gyil-
kossággal gyanúsított férj: Róth Sándor tagadja
a mérgezést s azt állítja, hogy felesége hiszté-
rikus volt.

Ostromállapot kihirdetése.

Budapest, június 19. Konstantinápolyból
távírvák, hogy Marasban kihirdették az ostrom-
állapotot.

A csukaszürke egyenruha.

Budapest, június 19. A közös hadügy-
miniszter a most bevonult tartalékos tiszteknek
rendeletben hozza tudomásukra, hogy csuka-
szürke egyenruhát szerezzenek be, mert az kö-
telező. A boszniai csapatoknál is ezt az egyen-
ruhát kell beszerezni, csupán a vörös fezt hagy-
ják meg.

KÖZGAZDASÁG.

— **A Magyar Bank rendkívüli köz-
gyűlése.** A Magyar Bank tegnap d. u. rend-
kívüli közgyűlést tartott *Glac* Antal főispán
elnöklelte alatt. A közgyűlés egyetlen tárgyát
az alapszabályok módosítása képezte. A fiatal,
de már is szép eredménnyel működő intézet
u. i. tervbe vette vidéki fióktintézetek alapítá-
sát; ennek megfelelőleg kellett az alapszabá-
lyokat módosítani. A módosítást a közgyűlés
egyhangulag elfogadta. A Magyar Bank első
fióktintézete Margittán a napokban megkezd
működését.

— **A belényesi vasut közgyűlése.**
A nagyvárad-belényesi vasut részvénytársaság
tegnap tartotta közgyűlését, Száhlender Károly
elnöklelte alatt. Az elhalt Sal Ferencz helyére
az igazgatóság elnökéül Száhlender Károly
eddigie alelnököt, az így megüresedett alelnöki
tisztre pedig Fetser Antal felsz. püspököt vá-
lasztották meg. Elhatározta továbbá a közgyű-
lés, hogy 200.000 korona befektetéssel a ki-
tűnő minőségű anyagokkal rendelkező vaskóhi
márványbányát a társaság üzembe helyezi. A
vaskóhi márványbánya oly gazdag pompás
márványban, hogy kellő és szakszerű vezetés
mellett nagy jövőt ígér.

A szerkesztésért felelős
Dr. VUCSKICS GYULA.

NYILTTÉR.

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült
hurutjainál, húgykő- és fővény-képződésnél
a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bän-
: : talmainál kitűnő hatásának bizonyult : :
**Orvosilag ajániva. Nagyváradifő-
lerakat: Friedl és Jörös cégnél.**

APRÓHIRDETÉSEK.

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűből 8 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Apróhirdetések felvételnek a kiadóhivatalban: Szilágyi Dezső-utca 5 szám. Telefon szám 263.

Németül játszva

megtanulni vágyók küldjék címüket a kiadóhivatalba. A világhírű Berlitz-módszer szerint mindenki németül beszélni, írni, legrövidebb idő alatt és perfektül megtanul.

Eladó ház.

Kert-utca 5 számú Bölcsőde-utca 11 számú házak olcsón eladók. Értekezni Kert-utca 5.

Shuttlewort 4 lóerejű

cséplőkészlet új 12 hétig volt üzemből 8 lóerejű teljesen javított cséplőkészlet. 8 ló erejű használt üzemből Loéomobil eladók Kugler és Andrányi Nagyvárad.

Fudally Bálint

készít papi, katonai, diszmagyar, sport és mindenféle új divat ruhákat. Lakása Sal Ferenc-u. 14 a.

Weisz Izsó

bádogos és vízvezeték berendező, elvállal új munkát és javításokat. Kolozsvári-utca 17.

Lakás

keresőknek ajánljuk próbálkozzanak meg a Tiszántal apróhirdetéseivel.

Legszebb

kivitelű nyomtatványokat a Szent László-nyomda készít. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca,

Elegansan

csak az járhat aki Körösi úri szabónál dolgoztat. Körösi-utca 44.

Szives

figyelmébe ajánljuk vegyi tisztító és ruhafestő intézetünket öltönyök, női ruhák, selyem blousok, batist ruhák, függönyök stb. tökéletes és gyors tisztítására vagy festésére. Gyász- esetben ruhák soronkívül festetnek feketére. A tisztított ruhák kívánatra kijavíttatnak. Varga és Nagy műfestészeti és vegyészeti mosóintézete Nagyvárad, Szent János-utca 48. Üzlet: Fekete Sas épület. Passage 26-b. Gyűjtő telepek: Teleki-u. 24. sz. a. Hőnig Albert. Színház-u. 4. sz. a. Székely Imre.

Fontos mindenkinek

tudni, hogy üvegezést, képrámázást legolcsóbb árban Goldberger üveg és porcellán kereskedő készít. Ugyanott egy puld eladó. Tanulók felvételnek Teleki-utca Weisz Károly-ház (Joó Lajos mellett.)

Kávémérés.

Van szerencsém a nagy érdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Kossuth-utca 8 szám alatt kávémérést nyitottam. Naponta friss uradalmi tej és tejtermékek. Kis kávé 7 kr., nagy kávé 9 kr. Helybeli és vidéki lapok.

Grünfeld Jozefin

női ruhatermét Körösi-u. 17 szám alá helyezte át.

Lőrincz Lajos

kárpitós Nagyvárad Kolozsvári-utca 30. Elvállal a szakmába vágó mindenféle új munkát és javításokat.

Kauczil és Széles

műbutor asztalosok Körösi-utca 9. Jutányos árban készítenek háló és ebédlő szoba berendezéseket.

Cimbalmot

(pedálosat) keresek megvételre. Cím a kiadóba

Tanuló

felvétetik Benkő könyvkereskedőnél Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Petheő Zsigmond

mázoló lakása: Uri-utca 29. sz. Telefon szám. 875

Gazdasági gépek,

gőzmotorok, gáz, petroleum, benzin, nyersolaj, szivógáz-motorok és malomberendezések gyárilag javíttatnak és felszereltek. — Nagyvárad, Kolozsvári-u. 29-43. Debreczeni Lajos gépjárató műhelyében.

Figyelem!!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy kert-helyiségem megnyílt. Jónás Péter vendéglős Nagyvárad-Velence pályaudvar.

„Egyetértés“

kávéház. Egész éjjel nyitva. Mindennap cigányzene. — Női kiszolgálás. Kifogástalan italok.

Három

Pallas-Lexikon, teljes 18 kötet olcsón eladó BENKŐ antikváriumában Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Fodrászterem.

Figyelmes kiszolgálás, polgári árak, havi és jegybérlet. Orenstein Izidor Szacsvai-utca 24.

Bártfai cukrász.

Fő-u, Gerlicsi-ház. május 1-től kintűnő fagyaltot és jeges kávékat készít naponta változatosan. Ugyan ott tisztán és tea vajból ké-

szült tészták és torták kaphatók darabonként 8 fillér Minden e szakba vágó megrendelést a legutányosabb fogadok el.

Eladó

egy jó karban levő gondonka 50 koronáért, ugyanott egy régi mester gondonka 200 koronáért. Cím a kiadóban,

Fiatalszolgáértó

ajánlkozik uradalom, gyár vagy ipartelephez. Cím a kiadóban.

Kiadók

üzlethelyiségek ujonan alakítva, fűszerkereskedőnek vagy iparosoknak alkalmas. Szt. János-u. 4.

Egy

egészen új amerikai rendszerű 4 oktávós 3 változatu harmonium olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban.

MOSKOVITS

anatomiai cipők a legjobb.

Tanonc

felvétetik Körösi János férfi szabónál Körösi-u. 44.

Finom

cukrász sütemények, fagyalt és jegeskávé: Kovács Endre cukrászdájában Szt. László-tér 12.

Tündéerkert

Paizs Béla vendéglője a Világközepéhez Bethlen-utca. Egész éjjel nyitva. Frissen csapolt sör. Tisztán kezelt borok. Hideg és meleg konyha. Családok részére külön szálló lakások. Kintűnő tekepálya.

Kaapok

a legjobb minőségben és a legdivatosabb formákban Relchard áruházában kaphatók.

Kiadó

Lukács György-u. 33. sz. 4 szobás utcai lakás előszobával mellékhelyiségekkel azonnal. Esetleg ezen ház eladó.

Házassulandók

figyelmébe!

Vas- és rézbutor, matracok, sodronybetétek, divánok, falitűkrök, képek, szentképek, ablakredőnyök előnyösen beszerezhetők Fried és Társánál Nagyteleki-utca 16.

Varrógép,

írógép, gramofon Kalenda Jánosnál Szt. László-tér 12. sz.

Magyar Zsirművek Részvénytársaság Nagyváradon.

Gyártelep és központi iroda:

Gilányi-utca **11.-15.** szám.

Telefon interurban 86. sz.

Városi raktár:

Zöldfa-utca (Kurländer-ház)

Telefon 901. szám.

Értesítjük a tisztelt *háziasszonyokat*, hogy *városi raktárunkban*, hol gyártmányaink, nevezetesen *kókuszszir, csötészta és szappanok* minden faja a legkisebb mennyiségben is eredeti *gyári* áron lesznek kaphatók.

Különösen felhívjuk szives figyelmüket «*Hableány*» védjeggyel ellátott

Gyöngy Szinszappanunkra

mely csodálatos tisztító erejét a legjobb nyersanyagok leggon-dosabb kiválasztásának köszönheti.

Gyöngy Szinszappanunk

kiméli a kezeket és a fehérműt. Megtakarít pénzt, időt, munkát és fáradságot, ennélfogva kiméli az egészséget.

Gyöngy Szinszappanunk

kiválóan alkalmas minden elgondolható mosási célra, személyes használatra fehér és színes vászonneműek mosására, konyha-edények, szőnyegek tisztítására stb. stb.

Tisztaságáért 20000 koronával szavatolunk.

Van szerencsém értesíteni az előkelő hölgyközönséget, hogy angol és francia

női divat termemben

a legújabb angol és francia modell és speciális szabás szerint készítik

modern princzesz-ruhákat

elismert szép **angol kosztümöket**, és **izléses toalettket** stb.

Nagy gond van fordítva arra, hogy az idej modern divattal haladva a legkényesebb igényeknek is megfeleljek. Számítalan elismerés. Elvem: divatfejlesztés, szolid árak.

B. meghívásra elsőrendű divatlapokkal teszem tiszteletemet, esetleg vidékre is.

Számos pártfogást kérve,

mély tisztelettel:

VALENTIN J. női szabó

Ezredévi Emlék-tér 18. sz. a.

UJ! UJ! UJ!

SPRINGER és JANOWSKY

mindennemű díszítő és butorra való
:: paszományok készítői ::

Fővárosi izlés! Olcsó árak!

Modern munka!

!! Költségvetések díjtalanul! !!

Nagyvárad, Teleky-utca 11. sz.

Halló! Kérem a 882. számot! t. i.

Frenkel Ignác

asztalos

Kert-utca 16. szám alatti butorraktárát, hol minden szoba- és konyha-butor raktáron van Vesz és elad kevésbé használt butorokat. Butor tisztítást és szakszerű javításokat a legolcsóbban végez. Butorszükségletünk beszerzése előtt saját érdekünkben ne mulasszuk el a fenti céget felkeresni.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség becses tudomására, hogy

Nagyváradon, a Rákóczi-ut 3. sz. a.

Weinstock-féle óra, látszer és

:: fényképező cikkek üzletet ::

átvettem, melyben ezen áruk nagy választékát raktáron tartom és azokat jóállás mellett pontosan javítom. Főtörekvésem, hogy a mélyen tisztelt közönség bizalmát kiérdemeljem, miért is becses pártfogást kérve vagyok mély tisztelettel

PETRI ÁRPÁD

órászmester, látszerész és műszerész.
«KODAK» gépek és filmek kizárólagos raktára Nagyvárad és Bihar-
:: megye részére. ::

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük jó ismerőseinket, barátainkat és a t. közönséget, hogy a **Torna-u. és Nagypiac-tér sarkán levő**

Temesvári sörccsarnok éttermét

f. évi június hó elsején, ujjonán átalakítva átvettük.

Többféle hegyiborok. Dalmáciai édes vörös bor. Kitünő frissen csapolt sör. Kifogástalan házi konyha,

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri, kiváló tisztelettel:

Lökösházy László és Lökösházy Béla
vendéglősök.

Női kiszolgálás! Reggelig nyitva!

Abonánsok felvétetnek!

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS
GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ

*zel gyomor, vesese-hólyag és
bélbántalmoknál, valamint
asthma, bronchiále,
köszvény és húgysavas
diathesis esetében.*

Kapitató **Wurst József** fűszer
csemege- és ásványvíz kereskedé-
sében N.-Várad, Rákóczi-ut 7. sz.

**A legmegbízhatóbb arcápolószer
a szeplő és májfolt ellenes
Lilium-Krém**

szappan és puder.

Ára 1—1 korona. Ára 1—1 korona

Kapható:

FARKAS ISTVÁN „Arany-Sas” gyógyszer-
tárában Nagyváradon, Szent László-tér.

Kalap virágok

a legfinomabb kivitelben, valódi francia rózsák a legszebb színekben, valamint präparált pálmák, disznóvénnyek és menyasszonyi koszorúk mélyen leszállított árban kaphatók **Kapucinus-utca 5. sz. alatt.** Régi virágok festését és frissítését jutányos áron eszközli: **REICH**
:: IRMA, művirágkészítő. ::

Vas és rézbutorok

Rézdiszes vaságyak,
gyermek ágyak, mos-
dóasztalok, sodrony
ágy betétek a leg-
szebb kivitelben, —
helyszűke miatt, a
legolcsóbb árban
kaphatók

Kohn Adolf

vaskereskedőnél

Nagyvárad, Kossuth-u. 10.

EURÓPA

nagyszálloda

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Tulajdonos: Fülöp István.

Szigorúan szolid családi mulatóhely. Nagyvárad legszebb — vadregényes kertje a hegy tövében. Minden este elsőrangú mozgófénykép előadás. Kizárólag saját szüretelésű borok. Frissen csapolt kőbányai sör. Esténként cigány zene. Kifogástalan magyar konyha. Polgári árak.

Alapított 1889-ben. Alapított 1889-ben.

Berkes Bertalan

Nagyvárad, Zöldfa-utca 21. sz. a
TELEFON 180. TELEFON 180

A tisztaság kedvelők szíves figyelmébe ajánlom »Emke« parquette és padló fénymázam, kerti butor festékeim mindenféle színben brundinom, butor, réz és ezüst tisztító szereim és cipőcrémem. Vevőimet 20 év óta elismert pontos kiszolgálásban és olcsó árban részesítem.

!! Kérem címemre ügyelni. !!

A Nagyvárad Hítelbank Részvénytársaság

Üzlet helyiségét

1909. május hó 5-én a **Szent László-tér** és **Zöldfa utca** sarkán levő **Deutsch K. I.-féle** ház emeleti helyiségébe helyezte át.

Bejárat a Zöldfa-utcai részen.

A peronoszpóra leghatékonyabb ellenszere a
DR. ASCHENBRANDT-féle

Bordói por

amint azt úgy a külföldi, mint kilenc éves hazai tapasztalatok igazolják
Nem perzsel! Jól tapad! A fecskendőket nem rontja! A burgonyavész
ellen használt szerek között a leghatásosabb!

A liztharmat legbiztosabb gyógy és óvszere a dr. Aschenbrandt-féle

Réz kén por

mely a szőlőt egyttal az antraknózis ellen is megvédi.

A porok árai Budapesten:

	50 kgr.-os zsákban	kg.-kint	bordói por	68 fillér.
10 és	5	>	bordói por	72 >
	2	>	bordói por	73 >
	50	>	rézkénpor	45 >
10 és	5	>	rézkénpor	49 >
	2	>	rézkénpor	50 >

Gyártás korlátolt! Tessék szükségletét **mielőbb megrendelni.** A porok szállítása bármely időben és részletben történhet. — Ismertető füzeteket, a használati utasításokat küld, megrendeléseket elfogad a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. ker. Alkotmány-utca 31. szám.

A por ezenkívül kapható és megrendelhető: Andrányi Károly és fiánál, Nagyvárad, Kiss Károly fiánál, Nagyvárad, Pontelli Emilnél, Biharpuspöki, Klein és Grünfeldnél, Eled.

SZABÓ JÁNOS

uri divat szabó és egyenruha készítőnél
a legdivatosabb szövetek dus választékban vannak fõhalmazva.

Modern szabás. Izléses munka.

Fõ-utca, (Gerliczy-palota.)

Tanuló felvétetik.

Közgazdasági Bank Részv.-társ.
Nagyvárad, Teleky-utca 10 szám.

Telefon 742 sz. Postatakarékpénztár 20161 sz

Betétek után tiszta

5% kamatot fizet.

kamatot fizet.

«Félreértések elkerülendők.»

Gyöngyvirág Fantasie.

Csodálatosan természetes virágillat, melynek parányi érintése által tehérmeműn, keztűn, levélpapíron, ruhabélésen, haj vagy kézen, mivel szeszmentesen készül, elragadó finomságával kiváló tartósan használható, pecsétet nem hagy, csinos toronyalaku fadobozban

3 koronáért kizárólag

BERGER SÁNDOR

«Savoly» illatszertárában

Nagyvárad, Bémer-tér kapható.

Postai szétküldés naponta utánvétellel.

Telefon 667.

Telefon 667.

Tavaszi fűződivat 1909-re

A m. tisztelt hölgyközönség b. figyelmébe ajánlom előnyösen ismert mellfűző üzletemet, hol a fűző párisi és bécsi modellek szerint készül. A legkényelmesebb, a legdivatosabb fűzők kizárólag csakis

IZSÁK LIDIA

üzletében rendelhetők meg,

Raktáron tartok fűzőket nagy választékban 3 koronától feljebb. Fűzők alakítása és tisztítások olcsón és pontosan eszközölteknak. Szíves meghívásra személyesen jelenek meg. Nagybecsű pártfogását kérve maradtam

Izsák Lidia

párisi és bécsi mellfűző specialista üzlete

Nagy Sándor-utca 1. sz. a.

Szolid árak!

Külön próbaterem!

A Püspökfürdő

május hó 1-én

a nagyközönség számára megnyilt.

A fürdő híres gyógyvize a legkülönbözőbb betegségekben bámulatos gyógyulást idéz elő. Vonatközlekedés naponta hatszor a nagyvárad állomásról. A vendéglőben kitűnő konyha és pince. A szállodában teljes kényelem. Mérsékelt árak. — A fürdőben ujonnan berendezett, nagyszabású uszoda. A Fürdővonatok máttól kezdve közlekednek. A fürdőtelepen Parcsi Testvérek első csabai zenekara játszik.

Minél számosabb látogatást kér

Kernáts János fürdőbérő.

CZILLÉR NAGY ÁRUHÁZA

NAGYVÁRAD
Rákóczi-ut 5. sz.

meglepő olcsó árjegyzéke.

NAGYVÁRAD,
Rákóczi-ut 5. sz.

Sandál különlegességek.

Fr. 1.75

Divat-ernyő.

Czillér Imre nagyáruháza.

1 drb gyermek-ernyő 60 kr.
1 drb női-ernyő 1.60 kr.
1 drb férfi ernyő 1.80 kr.

63 krajcár.

Flór-harisnya.

Czillér Imre nagyáruháza.

Oriási választék női, férfi- és gyermekharisnyákban :: Rend- kívül olcsó árak . . .

98 krajcár.

Glage-kezttyü.

Czillér Imre nagyáruháza.

A legfinomabb női kezttyük 1.20 krajcárért lesznek elárúsítva.

45 krajcár.

Selyem-kesztyü.

Czillér Imre nagyáruháza.

Egész és fél női flór és selyem kesztyük páratlan olcsón lesznek árúsítva. . . .

19 krajcár.

Batiszt zsebkendő.

Czillér Imre nagyáruháza.

Női-, férfi- és gyermekzsebkendők, tulnag raktár miatt a legolcsóbban árúsítatnak.

63 krajcár.

Pangis selyem.

Czillér Imre nagyáruháza.

Taffotta-, ottomán-, duches-, messalin-, Japán-, Ruha-, bluz- és Joupon-selymek igen olcsón.

Brüsseli

Batist és Csipke Blousok megérkeztek.

55 krajcár.

Gyapju delain.

Czillér Imre nagyáruháza.

Ruhávasznak, kretonok, batisztok, angol zefirek olcsó urusítása.

47 krajcár.

Csipke szövet.

Czillér Imre nagyáruháza.

Creppe de Soa
Creppe de Chin
Szines túllök
Zsinórdiszek
Szalagok
Diszgombok.

Csipkék

3 krajcártól

feljebb.

Rezeda színü panama kaalp érkezett 5000 drb. Kapható 5 kor-
:: tól feljebb. ::

Női diszkalapok.

Czillér Imre nagyáruháza.

Kalaptormák
Autósapkák
Fátyolok

Kalapdiszek igen olcsón.

15 krajcár.

Sweizi himzett csik.

Czillér Imre nagyáruháza.

Sweizi himzett szövetek
Csikok és betétek
Ajourok leszállított árban.

Fr. 1.20-tól feljebb.

Zefir férfing.

Czillér Imre nagyáruháza.

Turista-ingek
Gallérok
Szines és fehér kezelök
Kaucsuk gallérok és kezelök.

85 krajcár.

Batiszt alsónadrág.

Czillér Imre nagyáruháza.

Frisch-féle patent alsónadrágok lerakata. Eredeti gyári árak.

35 krajcár.

Selyem nyakkendő.

Czillér Imre nagyáruháza.

Ólasi raktár miatt nyári nyakkendők 20 kr :: Selyem nyakkendők legolcsóbban.

10 krajcár.

Férfi sokni.

Czillér Imre nagyáruháza.

Férfi harisnyák
Zoknik és
Nyári alsó ujasok és nad-
rágok a nagy raktár apasztása céljából mélyen leszállított árban.

50 krajcár.

Girardi kalap.

Czillér Imre nagyáruháza.

Panama kalap 2.25
Kemény kalap 1.50
míg a készlet tart.

Füüdőcikkék.

Czillér Imre nagyáruháza.

Mosóruhák
Füüdőköpenyek
Füüdőkalapok és cipők.

48 krajcár.

Sportsapka.

Czillér Imre nagyáruháza.

Sveaterek, lábszárvédők és övek mélyen leszállitva.

Börtárcák.

Czillér Imre nagyáruháza.

Kézitáskák
Bőr- és selvemövek
Kézélgombok
Fésük
Ruha, haj és fogkefék
Hatszerek
Sétabotok
Solingeni acélárúk.

Kész női

fehérnemüek.

Czillér Imre nagyáruháza.

Valódi rumburgi vásznak, sifonok, szépeességi vásznak és asztal-
nemüek eredeti gyári árakon.
Mennyasszonyi kelengyék.

Kézimunkák.

Czillér Imre nagyáruháza.

Kézimunka hozzávalók, madeira-
vászomunkák, máramarosi, hu-
nyadi és kalotaszegi külön-
legességek

Cipőkülönlegességek Czillér Imre nagyáruházában :

Speciális gyermekcipők, női félcipők, tennis-cipők, tornacipők, reggeli cipők, házi cipők.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Gyermek-ruhácskák

kötények, kalapok, fejkötők.

DRAGÁN JÓZSEF

angol uri divat szabó

Nagy Sándor-u. I. **Nagyvárad.** Czillér áruház mellett.

Nagyvárad-város, Biharvármegye és a szomszédos megyék előkelő uri közönségének legelőnyösebb ruha beszerzési forrása. Szakszerű kivitel. Divatlap vagy egyéni ízlés szerint. Angol, scott, Reichenbergi és bel-földi szövet különlegességek, lüster és mosó mellény újdonságok :: :: pazar választékban. :: ::

Előnyös ruha-bérlés külföldi mintára berendezve, 2 évre szóló ruhabérlésnél az alanti rubákat szállítom.

I. csoport negyedévi bérösszeg 80 K

- 2 tavaszi sacco öltöny
- 1 nyári divat sacco és mosó tőny
- 1 őszi vagy téli sacco öltöny
- 1 smoking vagy Ferenc József öltöny
- 1 felöltő vagy ulster
- 1 téli kabát szövet béléssel
- 1 divat nadrág és 1 divat mellény

II. csoport negyedévi bérösszeg 120 K

- 2 tavaszi sacco öltöny
- 1 nyári divat és lüster öltöny
- 1 őszi sacco öltöny
- 1 téli sacco öltöny
- 1 frakk vagy Ferenc József öltöny selyemmel bélelve
- 1 Jaquet vagy smoking öltöny
- 1 felöltő vagy ulster
- 1 téli kabát selyem vagy plüssel bélelve
- 1 téli és 1 nyári divat nadrág
- 1 divat mellény

III. csoport negyedévi bérösszeg 150 K

- 2 tavaszi sacco öltöny
- 2 nyári sacco öltöny
- 1 nyári lüster vagy mosó öltöny
- 1 őszi sacco öltöny
- 1 téli sacco öltöny
- 1 felöltő vagy ulster
- 1 smoking vagy jaquet öltöny
- 1 frakk vagy Ferenc József öltöny
- 1 téli és 1 nyári divat nadrág
- 1 selyem és 1 divat mellény
- 1 városi bunda szörme gallér és béléssel

A III. csoport mindegyike selyemmel bélelve.

Biró István

cipész mestsr

Nagyvárad, Nagyteleky-utca 38. sz.

Készít mérték után uri és női cipőket, kifogástalan szabásukat. És **egyéves önkéntes uraknak** minden fegyvernemhez cipőt, csizmát előírás szerint legjutányosabban. —

Olosó árak!

Pontos munka!

Kecskeméthy István

étterme, sörcsarnoka, kávéháza, legszebb kerthelyisége **NAGYVÁRAD, KERT-UTCA.**

Naponta frissen csapolt sör, saját termésű tisztán kezelt hegyi borok :: ::

Társas ebédek, vacsorák, vagy lakomák étlap szerint, vagy megállapított árak mellett elfogadtatnak. :: ::

Abonensek elfogadtatnak mérsékelt árak mellett :: ::

Egyben van szerencsém a vidéki utazó közönség szives figyelmét felhívni, hogy vendég szobáimat újonnan berendeztem és tisztántartására különös gondot fordítok. Ugyisintén a szállóhely olcsó ár mellett szives rendelkezésre áll.

Hol szórakozunk esténkint? csak is a NEMZETI SZALLODA hűvös és kellemes kerthelyiségében, hol minden este mozgófénykép előadások tartatnak cigány zené mellett. Minden második nap teljesen új műsor.

Számos látogatást kér tisztelettel

KECSKEMÉTHY ISTVÁN

a Nemzeti Szálloda bérlője.

Biró László

férfi és női divat szabó.

Párizs-utca 2. sz. Saját ház.

A nagyváradai tisztviselő fogyasztási szövetkezet szabója.

Telefon 832.

Telefon 832.

Pénz.

Olosó

tőketörlesztéses kölcsönt

10—75 évre folyósít, ugyisintén régi drágább kamatu kölcsönöket kicserél, convertál a lehető legrövidebb idő alatt.

Házak, szőlők, földbirtokok

örök árban való **adás-vételét** vagy **bérlését** a legsikeresebb eredményel közvetít.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja és financiroza.

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár,
bankbizományi és hitelforgalmi iroda
Nagyvárad, Mészáros-utca.

27

Telefon szám 424.

MINDENNEMŰ

BUTOROK

háló- ebédlő- és szalon berendezések a legszolidabb kivitelben a részlet üzlet megszüntetése folytán **legolcsóbban** :: vásárolhatók

Stern Vilmos

kárpitos és butorüzletében

Nagyvárad, Nagypiac-tér, (Óvári-ház)

Telefon 517.

Telefon 517.

Félix gyógyfürdő.

■ Téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett. ■

Európa leggazdagabb forró kénes hőforrás, víz hőfoka 50° Celsius. Gyógyjavallat fürdő alakjában, csusz (reuma) és köszvény ellen. Női betegségeknek, idült méh és petefészek gyulladások, méh-hurut, medencebeli sejtszövetlob és izzadmányoknál. Ivógyógymód alakjában, idült gyomorbántalmaknál, makacs székrekedésnél, máj és epehólyag betegségeknek, sárgaság és epeköveknek, megiepő gyógyhatás. Tükör, kád, mór, szénsav és **Izap** fürdők.

1908 évben 8600 állandó fürdővendég.

Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 250 kényelmes lakó szoba, kitünő vendéglők, jutányos étlap árak, állandó elsőrendű cigány zene, vasárnaponként katonazene, tennis pálya, gondozott sétautak 200 holdas park. Május 1-től 16 vonat közlekedik naponta. Posta, távirida, interurban telefon.

Curtaxe és zenedij nincs! — Prospektust küld az igazgatóság!

Pártoljuk a helyi ipart!

Tanulók felvételnek

Telefon 491. szám

Eredeti saját gyártmányu ESSLINGENI FAREDŐNYÖK

Acéllemez görredőnyök, vasszerkezeti munkák, vasrácsok,
tűzhelyek, sirkerítések, csavarárúk, épület vasalások stb.

kizárólag **Szántó Dezső** mű- és épület lakatosnál
Szent János-utca 25. szám ■ Versenyképes árajánlattal szívesen szolgálók.

Pártoljuk a helyi ipart!

Tanulók felvételnek

Telefon 491. szám

Amerikai higiénikus ágytolltisztító intézet dr. Silvermánés Társa Nagyvárad, Alapi-utca 2. sz.

Elismerőleg nyilatkoztak alantí nevezett szakorvosok u. m.: dr. Baróthy Ákos városi tiszti orvos, dr. Fráter Imre biharmegyei köz-kórházi igazgató-főorvos, dr. Fischer Imre izr. kórház főorvosa, dr. Mayer László városi tiszti orvos, stb. ezen higiénikus ágytolltisztító intézet, mely villanyerőre van berendezve és egyike a legnagyobb ezen a téren, képes 10 órai működése alatt 250 kgr. tisztított és sterilizált ágytollat szállítani, ezen vállalat 3 hóig marad itt, ezen idő alatt mindenki meggyőződhetik ezen valóban egészséges vállalatról, a tisztítás azonnal a megrendelő személyes ottléte alatt fogatosítatik, mivel, ezen géppel óránként 22 kgr. szép tiszta higiénikus sterilizált pormentes tolat kaphat vissza, mivel a gép ezen célra berendezett üvegfallal elválasztott zárt helyiségben láthatóan működik és így a megrendelő saját felügyelete alatt lesz a tisztítás fogatosítva, ezen célszerű vállalat, már egészségi szempontból is ajánlható, mert érdekében van minden figyelmes háziasszonynak a higiénikus tisztaságot házában és családjában fentartani. Az árak igen mérsékeltek, amennyiben 34 fillér kilogrammra, holott Budapest, Bécs és minden külföldi városban 60 fillér díj számítottatik.

REISZ MIKSA

butorgyára

Békéscsaba.

Nagyvárad.

Kizárólag saját gyártmányu, elsőrendü békéscsabai
butorok eladása

 olcsó gyári árakban.

Modern vas- és rézbutor!

Rajziroda!